

Ekebyhovs herrgård

PM ang. fontän i Ekebyhovs herrgårds trädgårdsanläggning, Ekerö socken, Ekerö kommun, Uppland

Lisa Sundström
Rapport 2010:3

STOCKHOLMS
LÄNS MUSEUM

Ekebyhovs herrgård

PM ang. fontän i Ekebyhovs herrgårds trädgårdsanläggning, Ekerö socken, Ekerö kommun, Uppland

Lisa Sundström
Rapport 2010:3

Omslagsbild: Fontän vid Ekebyhovs herrgård, Foto: Lisa Sundström, 2010, bildnr: lp20100001

Rapporten finns i PDF-format på adressen
www.stockholmslansmuseum.se

Sickla Industriväg 5B, 131 54 Nacka
Tel 08-586 194 00 Fax 08-32 32 72
Webb: stockholmslansmuseum.se

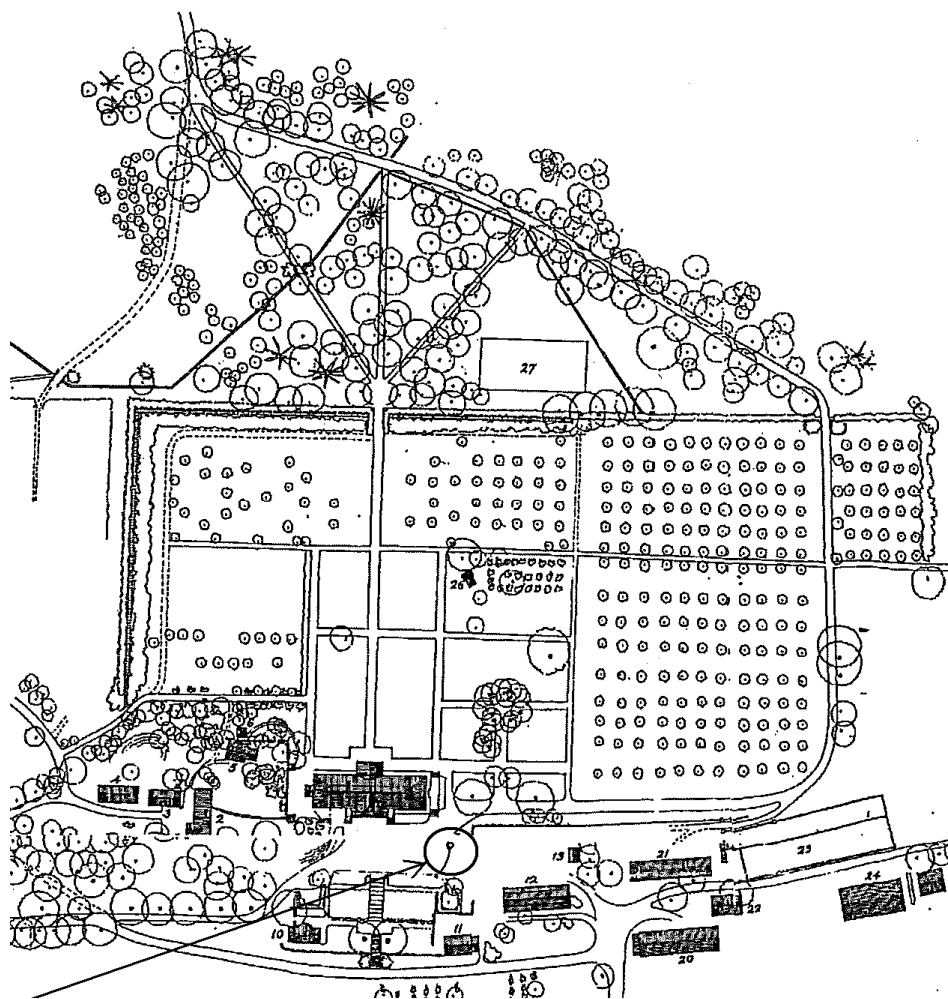
© Stockholms läns museum
Produktion: Stockholms läns museum

Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133

Nacka 2010

Fontän i Ekebyhovs trädgård

Stockholms läns museum har av Ekerö kommun fått i uppdrag att undersöka ursprung, ursprungligt utseende och eventuellt tidigare placering av en fontän vid Ekebyhovs herrgård.

Fontänens placering i trädgården framför herrgården. Situationsplan, Herrgårdsinventeringen 1958, Nordiska museet.

Fontänen utgörs av en skulptur framställande en putti bärande en fisk ur vilkens mun vattnet leds ut. Skulpturen står på en sockel med formen av en urna med bladornamentik. Fontänens kar som är utbytt vid okänd tidpunkt (efter år 1972) är försett med gjutna kanter och kaklad botten. Av skulpturens sockel framgår att den är tillverkad av firman "Bolinder Stockholm". Efter det att skulpturen utlånats för avgjutning för ett antal år sedan blästrades den och målades om. Färgen har nu börjat flagna.

Fontän i Ekebyhovs herrgårds trädgård tillverkad av firman Bolinders Mekaniska Verkstäder under 1800-talets andra hälft. Foto: Lisa Sundström, bildnr lp20100002.

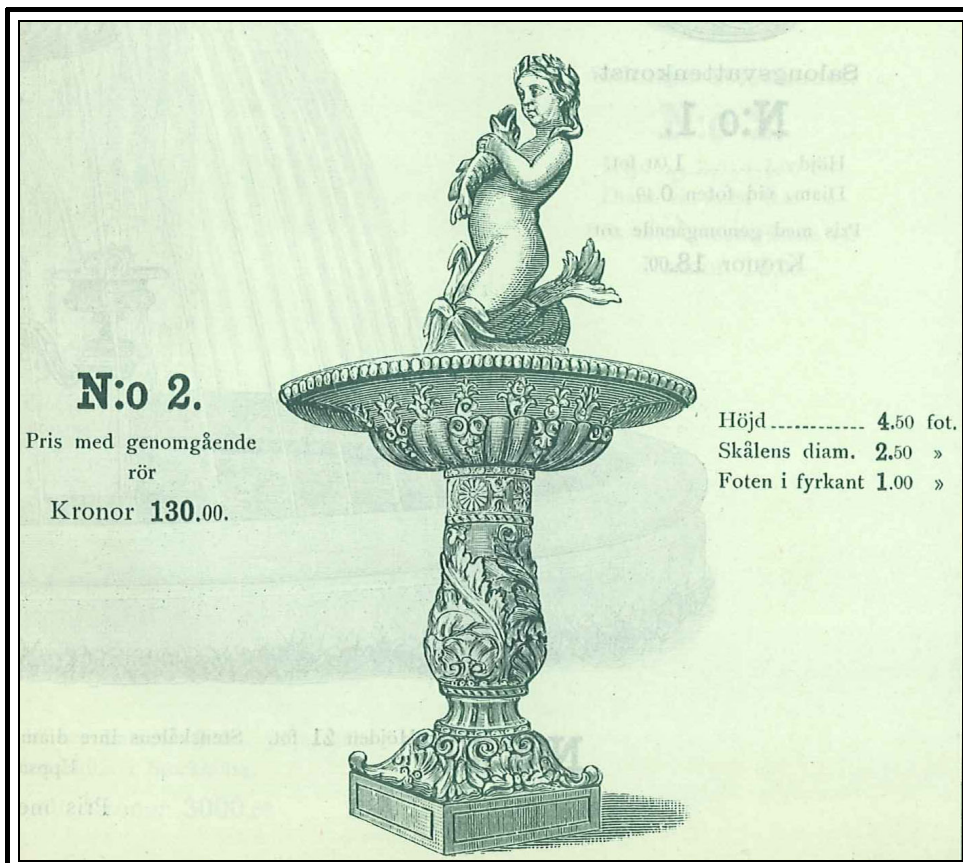
Fontänen står i ett senare tillkommet kar. Foto: Lisa Sundström, bildnr lp20100003

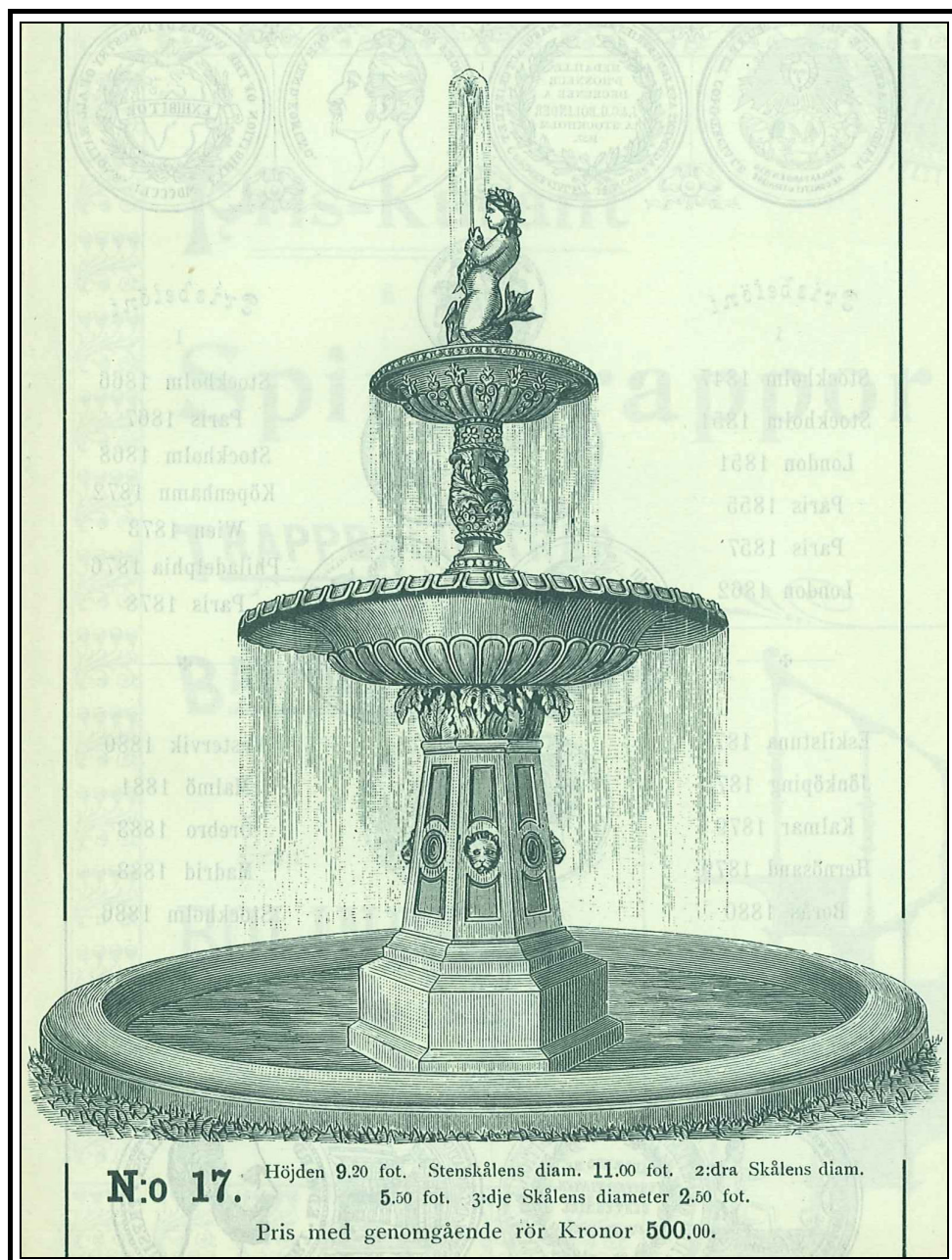
Utseende på fontänens kar år 1972. Foto: "Fontän på trädgårdsterassen", Gösta Selling, 1972, Nordiska museets arkiv.

Undertecknad har vid genomgång av äldre bildmaterial och handlingar hos Nordiska museets arkiv och ATA samt genomgång av Bolinders material hos Kungliga biblioteket ej återfunnit uppgifter angående tillverkningsår, inköpsår, ursprungligt kar eller ev. annan placering. Hos Centrum för Näringslivsforskning som bevarar Bolinders arkiv återfanns en återgivning av fontänen i priskurant från 1887. Priskuranter från tidigare år var vid besökstillfället ej tillgängliga. I arkivet finns sannolikt möjlighet att återfinna räkenskaper som kan berkräfta inköpsår osv. Detta är dock en sådan tidsödande uppgift att det inte ryms inom föreliggande uppdrag.

Då fontänen är tillverkad under 1800-talets andra hälft kan antas att fontänen är utplacerad i Ekebyhovs slottsträdgård under samma tid då trädgården kompletterades i enlighet med det tyska trädgårdsidealet där rundade rabatter och dekorationer av gjutjärn var vanliga inslag.

Fontänen N:o 2. Ur Priskurant no 6, "Vattenkonster" från J. & C.G. Bolinders Mekaniska Verkstads AB, Juli 1887. Centrum för Näringslivsforskning.

Fontän N:o 17. Ur Priskurant no 6, "Vattenkonster" från J. & C.G. Bolinders Mekaniska Verkstads AB, Juli 1887. Centrum för Näringslivsforskning.

Tre exempel på andra lika fontäner

Liknande fontäner finns bl.a. på Replagargatan 15 på Södermalm i Stockholm (se dokumentation, Reichmann Antikvarier AB, 2005-08-24), i Kungliga Myntets trädgård på Hantverkargatan i Stockholm samt ett exemplar har tidigare stått på Hertig Johans Torg i Skövde.

Fontän på innergård Replagargatan 15, Södermalm, Stockholm (obs att sandstenen troligen inte hör till fontänens ursprungliga arrangemang).

Fontän som tidigare stod på Hertig Johans Torg i Skövde.

Fontänen i Kungliga Myntets trädgård. Fontänen står på en kvadratisk plint av gjutjärn med ornamentik. Foto: Landskapslaget.

Rekommendationer

En gjutjärnskonserverator bör anlitas för att upprätta åtgärdsprogram och förslag på eventuell målningsbehandling. Inför restaurering av fontänen på Repslagargatan framkom vid färgundersökning ett understa färgskikt som kan antas vara fontänens ursprungliga kulör. Vid ommålning av fontänen vid Ekebyhov kan man överväga motsvarande målningsbehandling då de sannolikt ursprungligen haft samma kulör (Gråblå NCS 6010-B10G).

Då fontänens kar nu avses bytas ut kan en avgjutning av ett befintligt ursprungligt kar övervägas, förslagsvis karet som står på Repslagargatan.

Utformningen av nytt kar och fontänens placering bör nogsamt ingå i den planering av nya planteringar och utformning av herrgårdens trädgård som föreligger.